
Miloslav Petrušek (1936 - 2012)

Miloslav Petrušek (1936 - 2012)

20.8.2012 22:00 ČT 24 Zpráva, autor: Bohumil KLEPETKO, moderátor

Ve věku 75 let zemřel jeden z nejrespektovanějších českých sociologů, profesor Miloslav Petrušek. Působil na Karlově univerzitě. Po roce 89 byl děkanem fakulty sociálních věd.

Martin RUSEK, redaktor

Příjemný, nekonfliktní a vzdělaný, sociolog profesor Miloslav Petrušek přemýšlel o společnosti, lidech kolem sebe i změnách, které do životů vnáší moderní doba, glosoval i národní identitu.

Miloslav PETRUSEK /168 hodin, 30. 5. 2011/

My jsme z tohoto hlediska v podstatě národ téměř naivní. My se chováme jako batolata, která prostě nejsou ochotna vidět evidentní podvody, lži, vyvodit z toho prostě závěr.

Martin RUSEK, redaktor

Byl jedním ze zakladatelů Knihovny Václava Havla a patřil i do týmu jeho poradců a přátel.

Miloslav PETRUSEK /Pietní shromáždění za V. Havla na UK 27. 12. 2011/

Smíme doufat s naším drahým zesnulým prezidentem, že se nám postupně podaří znovu vybudovat most, který nás spojuje, most, který nám tolik, tolik chybí.

Martin RUSEK, redaktor

Profesor Petrušek se narodil ve Zlíně, vystudoval na Masarykově univerzitě v Brně, svého akademického vrcholu dosáhl na Univerzitě Karlově, ale přednášel i ve světě.

redaktor /citace - Miloslav PETRUSEK, sociolog, citace z osobních stránek M. Petruska - www.petrusek.cz/

"Neusiluji o vítězství ve vědeckých válkách a už vůbec ne v mezilidských sporech, jimiž si zbytečně ubližujeme v tom krátkém čase, jímž smíme svobodně nakládat."

Lubomír MLČOCH, kolega, profesor na Fakultě sociálních věd UK

Jsem od něj dostal před několika dny ještě pohled a vlastně v něm byla jakási příslib, že se sejdeme, patřil naprosto k špičce sociologie české i moravské.

Jiřina ŠIKLOVÁ, socioložka

Byl to člověk, který strašně rád učil. Studenti ho měli rádi, on rád přednášel.

Martin RUSEK, redaktor

Miloslav Petrušek zemřel v neděli ve věku 75 let.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Komentátor Lidových novin Petr Kamberšký, který nejen že u profesora Miloslava Petruska studoval, ale pořídil s ním i vůbec poslední novinový rozhovor, který vlastně vyšel.

Petr KAMBERSKÝ, komentátor, Lidové noviny

Asi.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Pravděpodobně. Miloslav Petruska po roce 89 obnovoval svobodnou českou sociologii. Za co mu ta současná vděčí, v čem jsou jeho zásluhy?

Petr KAMBERSKÝ, komentátor, Lidové noviny

Tak já bych to nechtěl přehánět, ale skoro za všechno, protože my hrozně ctíme univerzitní profesory, ale nedochází nám, že zatímco v Ústavech Akademie věd přišly po roce 89 velké prověrky vědecké úspěšnosti a dvě třetiny ústavů byly zrušené, protože měly špatnou výkonnost, tak na vysokých školách neodešel téměř nikdo. Z vysokých škol odešli jenom tajemníci organizací KSČ, jinak většina lidí zůstala tam, kde byla celou dobu bolševika. To znamená, strhli nálepku Marx-Leninová sociologie a dál přednášeli sociologii. Třeba na Filozofické fakultě. A Milan Petruska založil novou fakultu. Přitáhl lidi, který 20 let dělali něco jiného, důležitýho studovali, a začal budovat obor úplně od počátku. Čili ta nová sociologie by bez Milana Petruska vypadala úplně jinak.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

A jak byste právě na práci Miloslava Petruska doložil užitečnost sociologie?

Petr KAMBERSKÝ, komentátor, Lidové noviny

Nijak. Milan byl právě reprezentantem té neužitečné vědy, toho vědění, které skládá ze spousty faktů a záležití jenom na vás, jestli pak položíte chytré otázky, nebo hloupé otázky. Sociologie je v podstatě úplně k ničemu, až na to, že většina věcí, o kterých se tady přes den bavíte, třídy, sociální skupiny, jak na koho, na koho dopadá zdražení nájmu, kdo bude volit ČSSD, kdo bude volit TOP 09, to všechno stojí na sociologických znalostech, na průzkumech veřejného mínění, na nějakých dovednostech, které se už tak proluly do normálního našeho jazyka, že nám ani nedochází, že jsou primárně sociologické.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Studenti profesora Miloslava Petruska, a sám jsem mezi ně po roce 89 na Karlově Univerzitě patřil, vzpomínají na nevšední poutavost jeho výkladu, na to, jak onu sociologickou teorii dokázal převádět na aktuální dění a na to, čím lidé skutečně žijí, byl náročný i přátelský. Jaké jsou vaše osobní vzpomínky na něj?

Petr KAMBERSKÝ, komentátor, Lidové noviny

No, náročný byl, mám takovou oblíbenou historku. Jedné mé kolegyni odmítl uznat, uznat ročníkovou práci, protože ji neznal a ta práce byla natolik dobrá, že byl přesvědčen, že ji někde opsala. Tenkrát nebyl Google, tak to nemohl dokázat a pak teda jako rezignoval a s kamennou tváří zkoušku podepsal. Já shodou okolností, že ji napsala jakoby ze své vlastní hlavy. Ale ukazovalo, že i v dobách, kdy si s tím nikdo nedal moc, se o to nikdo moc nestaral a lidé slepovali heslo ze slovníků, tak Milan Petruska byl důsledný a když nějaký text vybočoval z řady nebo tady zrovna hrozilo očekávání, tak nebyl ochotnej zavřít oči a říct perfektní, bezva a jdeme dál.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

V tom posledním, pravděpodobně tedy, jak jste říkal, posledním novinovém rozhovoru, který tu s ním vyšel a který vy jste pořídil, zmiňoval svou práci na chystané knize o sociologii 20. století. V čem je podle vás jeho vlastní příběh její součástí?

Petr KAMBERSKÝ, komentátor, Lidové noviny

No, já to neumím převyprávět dobře, protože moje paměť je na rozdíl od profesora Petruska chabá a uměl ... on byl fascinující v tom, že četl anglicky, italsky, francouzsky, německy, rusky, polsky, a vnímal celý to 20. století, jak se lidé posunovali po planetě většinou spíš tak nějaký z východu na západ, tak úplně na západ, potkávali se, ovlivňovali. Milan Petruska v podstatě byl namístě, akorát v něm se ty proudy střetávaly. Potkával se s lidma ze Slovenska, protože on je důležitá figura i pro slovenskou sociologii, s Poláky, a jeho příběh je důležitý pro nás, to znamená, narozen roku 36 do komunistické rodiny, vyrůstající vlastně v ideálech komunistických, dokonce byl jeden rok předsedou organizace SSM na filozofické fakultě. A postupně samozřejmě mu začaly padat ty šupiny z očí, zjišťoval, v čem to vlastně žije, co reprezentuje, až byl vyloučen, skončil v knihovně. A poté vlastně se snažil to vědění bez takového toho nadšení pro aktuální módu předávat dál. To znamená s tou vášní, kterou jsme slyšeli v tom hlase, ale zároveň bez toho podlehnutí té aktuální náladě, protože sám na sobě moc dobře viděl, jak je snadné v mladém věku podlehnout něčemu, čeho pak člověk není, nešťastný ho udělal.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Pane Kamberský, já vám děkuji a hezký večer vám přeji.
Petr KAMBERSKÝ, komentátor, Lidové noviny

Já taky, díky.
Bohumil KLEPETKO, moderátor

A hezký večer přeji, vážení diváci, i vám, protože Události, komentáře končí. Zítra na shledanou.